

PERHONJOKILAAKSON
Kan Salaisopisto

TOIMINTAKERTOMUS

2023

Halsua Kaustinen Perho Veteli

KANSALAIPOISTON TEHTÄVÄ, TOIMINTA-AJATUS JA -ALUE

Perhonjokilaakson kansalaisopisto on Halsuan, Kaustisen, Perhon ja Vetelin kuntien alueella toimiva kansalaisopisto, jonka hallinnoijakuntana toimii Veteli. Lukuvuosi 2023 – 2024 on opiston historian 54.

Opiston toiminnan juuret ovat vahvasti paikallisuudessa, mutta opisto pyrkii tuomaan vuosittain uutta opetustarjontaa jo perinteeksi muodostuneen tarjonnan rinnalle. Opisto pyrkii tarjoamaan kaiken ikäisille kuntalaisille monipuolisia harrastusmahdollisuuksia sekä tuomaan opiskelumahdollisuudet lähelle kuntalaisia järjestämällä kursseja eri puolilla kuntia.

Opiston toiminta-ajatus kiteytyy avoimuuteen, saavutettavuuteen ja osaamisen kehittämiseen. Laki vapaasta sivistystyöstä määrittelee opistoille erityistehtävän, jonka mukaan opistojen tulee vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin, tarjota mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Kansalaisopisto tukee elinikäisen oppimisen pohjalta yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhdessä. Kansalaisopistossa voi oppia tietoa ja taitoja, jotka ovat tarpeellisia kansalaiselämässä ja jotka antavat pohjaa jatko-opiskelulle sekä edistävät itseopiskelua ja itsensä kehittämistä.

Perhonjokilaakson kansalaisopisto toimii suhteellisen pienellä alueella ja toiminnan sisältöjen suunnittelussa halutaan välttää kilpailutilanteiden syntymistä muiden alueella toimivien koulutuksenjärjestäjien kanssa. Kansalaisopisto pystyy reagoimaan ketterästi nopeatempoisen yhteiskunnan muutokseen. Kuntalaisten aktiivisuus ja heidän mahdollisuutensa vaikuttaa kurssitarjontaan lyhyelläkin aikavälillä on yksi opiston vahvuuksista.

JOHTOKUNTA

Johtokunta ohjaa kansalaisopiston toimintaa. Se kokoontui 3 kertaa vuonna 2023. Johtokunnan kokoukset liittyivät tilinpäätökseen ja uuden opinto-ohjelman hyväksymiseen sekä talousarvion päätösesitykseen. Johtokunnassa jokaisella kunnalla on kaksi edustajaa, lisäksi Vetelin kunnanhallitus nimeää edustajansa johtokuntaan. Vetelin kunnanhallituksen puheenjohtajalla sekä kunnanjohtajalla on oikeus osallistua kokouksiin. Esittelijänä kokouksessa toimii rehtori.

Johtokunnan kokoonpano vaalikaudella 2021 – 2025:

Varsinaiset jäsenet

Petri Saari, pj. Veteli
Silva Sevola, vpj. Veteli
Seija Kujala, Halsua
Timo Marjusaari, Halsua
Maria-Elisa Marjusaari, Kaustinen
Tero Varila, Kaustinen
Mirja Siironen, Perho
Mika Kytölä, Perho

Varajäsenet

Hannes Torppa, Veteli
Tarja Tuominen, Veteli
Aino-Maija Ylikoski, Halsua
Pertti Kauppinen, Halsua
Aija Järvenpää, Kaustinen
Markus I. Virkkala, Kaustinen
Markku Göös, Perho
Katja Louhula, Perho

Johanna Järvelä

Jussi Torppa

Hannu Jyrkkä

Vetelin kh:n edustaja

Vetelin kunnanhallituksen edustaja

Vetelin kunnanjohtaja

HENKILÖKUNTA

Opiston rehtorina toimii Aino Salo (50 % työaika) ja kanslistina (50 % työaika) Mervi Haavisto.

Opiston päätoimisia opettajia ovat musiikinopettaja Siiri Virkkala ja tekstiilityönopettaja Eeva-Riitta Forsberg. Lisäksi opistolla on yhteinen musiikinopettaja Perhon kunnan kanssa. Virkaa hoitaa Kylli Haapasalo (60 % työaika).

Määräaikaisia tuntiopettajia oli 65. Tuntiopettajista liikunnanopettaja Kai Heikkilä sekä musiikinopettaja Anni-Mari Kentala olivat päätoimisia (yli 16 viikkotuntia opetusta).

Opettajat 2023

Ahola Marko	Karhulahti Miia	Läntinen Minna	Savela Sini
Annala Ulla	Karppinen Sanna	Melet-Pajuoja Olga	Seppä Salla
Anttiroiko-Rauma Kerttu	Kentala Anni-Mari	Mihály Timea	Sillanpää Laura
Forsberg Eeva-Riitta	Kettu Paula	Myllykangas Mirkka	Sääskö Saija
Haapasalo Kylli	Kiiskinen Lilli	Niemelä Liisa	Teerikangas Mirja
Hakala Katja	Kivelä Marko-Tapio	Oravasaari Helena	Teirikangas Maria
Hanhikoski Asko	Kivijärvi Leena	Paananen Matleena	Timonen Marika
Heikkilä Kai	Korkeakangas Kirsi	Paavola Rosanna	Timonen Miia
Heiskanen Senni	Korva Vuokko	Palmiola Johanna	Timonen Viljami
Hietalahti Anette	Koski Paula	Pavlenko Svitlana	Valo Timo
Hotakainen Maarit S.	Kuoppala Maija	Peltoniemi Kanerva	Varila Lahja
Huntus Tiina	Kuusjärvi Kaisu	Perälä Tapio ja Tarja	Varila Riina
Ilmolahti Hannu	Kytölä Mika	Pulkinen Kirsi	Virkkala Mari
Jyrkkä Joosua	Känsäkangas Sirkka-L.	Pulkinen Tuulikki	Virkkala Siiri
Järvelä Mauno	Känsälä Emilia	Rekonen Teijo	Vörlin Jonna
Kangas Simo	Laasanen Jussi	Salmela Pirkko	Wishart Lea
Karhukorpi Anu	Luomala Markus	Savela Anu	Wishart Tom

Opettamisen ja siihen liittyvän suunnittelu- ja järjestelytyön lisäksi opettaja on velvollinen pitämään sähköistä päiväkirjaa kurseistaan sekä osallistumaan opettajankokouksiin. Opettajat osallistuvat myös opiston näyttelyiden rakentamiseen sekä esitysten, konserttien ja juhlien järjestämiseen omien kurssiensa puitteissa.

VUOSI 2023

Kansalaisopiston kurssilla, Emäntäkoulun historia talteen, kurssilaiset keräsivät ja rakensivat opettajansa Lahja Varilan johdolla Emäntäkoulun historiasta kertovan pysyvän näyttelyn Vetelin Taidekartanon ylimmäiseen kerrokseen. Näyttely valmistui huhtikuussa ja sen avajaisten yhteydessä pidettiin myös kädentaitokurssien näyttely. Näyttelyt olivat avoinna viikon ajan huhtikuun lopulla ja Emäntäkoulun historia -näyttely vastedes aina Taidekartanon tapahtumien aikaan. Kevätjuhla pidettiin Pulkkisen-Haukilahden nuorisoseuran talolla 23.4.

Opinto-ohjelma 2023-2024 painettiin WasaGraphicsilla ja jaettiin postin välityksellä heinäkuun lopulla kaikkiin kotitalouksiin. Kurseille ilmoittautuminen tapahtui joko netin kautta tai puhelimitse. Kurseista on tiedotettu sosiaalisessa mediassa, kuntatiedotteissa sekä Perhonjokilaaksolehdessä. Hellewi-ohjelman ryhmätekstiviestipalvelua käytettiin opiskelijoiden tiedottamiseen mm. kurssien peruuntumisista ja aikataulumuutoksista.

Syksyllä 2023 otettiin käyttöön verkkomaksumahdollisuus kurssi-ilmoittautumisen yhteydessä. Palvelu otettiin hyvin vastaan ja se on toi-

minut moitteettomasti. Kurssimaksuja korotettiin n. 10 %:lla lukuvuoden 2023-2024 alkaessa ja opintopassin hinnaksi määritettiin 120 €. Lisäksi eläkeläisten, työttömien ja maahanmuuttajien kurssimaksujen alentamiseen tarkoitettu opintotietoliavustus kohdennettiin muutamiin erikseen määriteltyihin kursseihin.

Viulu-, piano-, kitara- ja harmonikkapiireihin ilmoittautuneilla ja paikan saaneilla on automaattisesti oikeus jatkaa opiskeluaan kansalaisopiston soiton opetuksessa kolme lukuvuotta. Tämän jälkeen opiskelijan tulee ilmoittautumisen kautta hakea opiskelupaikkaa uudelleen. Mikäli opiskelija ei halua jatkaa kolmea vuotta kansalaisopistossa, hänen tulee ilmoittaa tästä opistolle, jotta vapautunut paikka voidaan antaa varasijalla olevalle opiskelijalle. Saman soittimen opiskelu sekä kansalaisopistossa että konservatoriossa on mahdollista vain, jos kansalaisopiston soitonopetusryhmissä on tilaa. Tällöin konservatoriosta opiskelupaikan saaneelle voidaan antaa opiskeluoikeus lukuvuodeksi kerrallaan. Näin pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle musiikinopiskelun aloittaminen kansalaisopiston kursseilla.

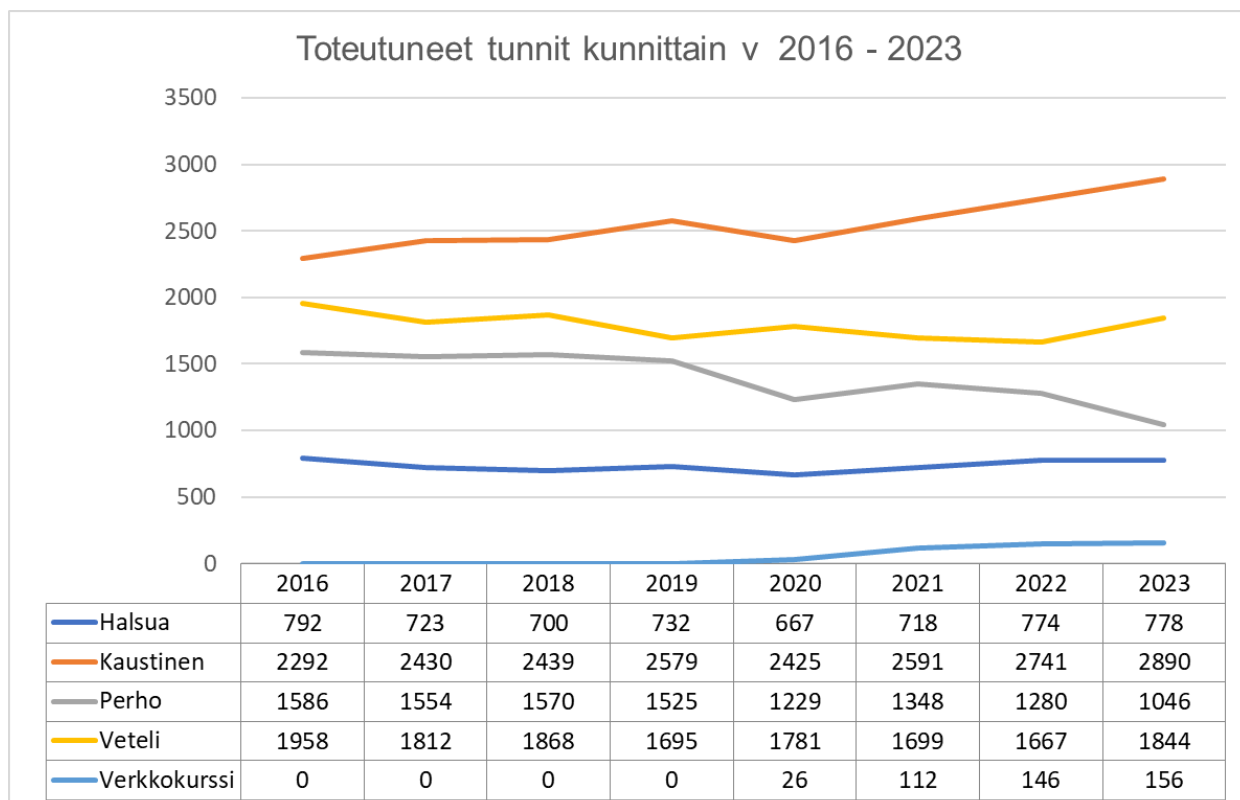
TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

Talousarviotavoitteena vuodelle 2023 oli vähintään 6 500 opetustunnin järjestäminen. Opetussuunnitelmassa tunteja oli 7614, joista peruuntui 12 %. Toteutunut tuntimäärä oli 6 714. Etäopetuksena toteutettiin 156 tuntia, joka koostuu parista kielikurssista sekä parista joogakurssista. Opintoryhmään edellytettiin vähintään seitsemän osallistujaa, mutta joustoa ja harkintaa käytettiin tapauskohtaisesti. Opintoryhmän toiminnan jatkumisen edellytyksenä oli osallistujien säännöllinen osallistuminen.

Perhönjokilaakson kansalaisopistossa musiikin opiskelu ja opetustarjonta on vahvaa sen muodostaessa runsaat 40 % kokonaistuntimäärästä. Kansalaisopistojen valtakunnallisessa opetustarjonnassa musiikin osuus on keskimäärin 20 % opetustunneista.

Vuonna 2023 toteutuneet tunnit päälajeittain ja kunnittain

	Halsua	Kaus- tinen	Perho	Veteli	Etä- opetus	Yh- teensä	%
Musiikki	230	1444	462	772		2908	43
Käden taidot	246	412	268	390		1316	20
Liikunta	207	302	139	226	84	958	14
Kuvataiteet ja muotoilu	72	12	157	142		383	5,7
Tanssi		298		64		362	5,4
Kielet		194		48	72	314	4,7
Teatteri		200		39		239	3,6
Historia				78		78	1,2
Sanataide ja kirjallisuus			14	63		77	1,2
Terveys- hoito	16	16				32	0,5
Puutarhan- hoito	7	3	6	5		21	0,3
Kotitalous				8		8	0,4
Tietotekniikka				3		3	
Vapaa-aika ym.		9		6		15	
	778	2 890	1 046	1 844	156	6714	100

Opiston opiskelijat vuonna 2023

Opiston kursseilla opiskeli vuonna 2023 yhteensä 3054 henkilöä.

Aineryhmittäin tarkasteltuna opiskelijoista runsas 80 % opiskeli musiikin, liikunnan, tanssin tai kädentaitojen kursseilla.

Opiskelijat oppiaineryhmittäin vuonna 2023

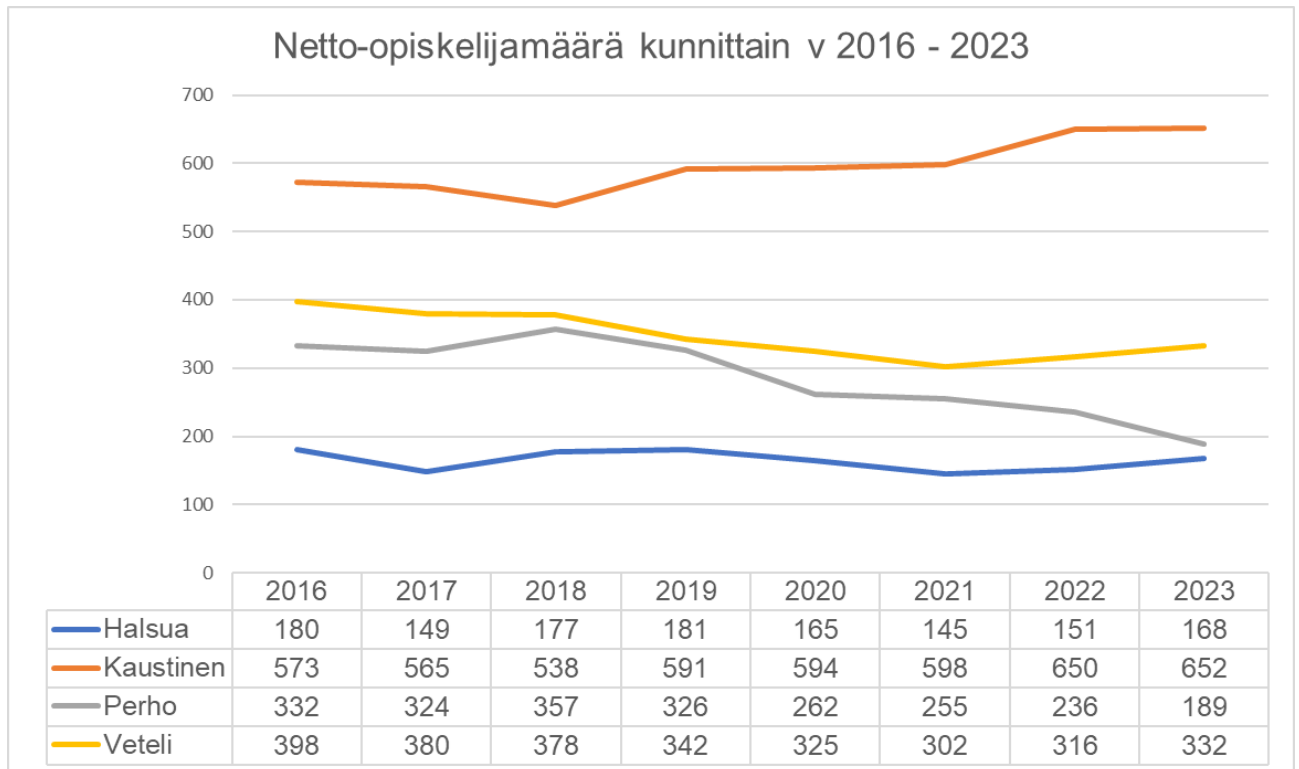
	miehiä	naisia	yhteensä	%
Musiikki	356	620	976	32
Liikunta	121	633	754	25
Tanssi	115	350	465	15
Käden taidot	58	280	338	11
Kielet	37	122	159	5
Kuvataide	11	104	115	4
Teatteri	30	55	85	3
Puutarhanhoito	11	51	62	2
Sanataide ja kirjallisuus	3	34	37	1
Kotitalous	0	8	8	0,3
Terveydenhoito	8	11	19	0.6
Vapaa-aika ja elämänhall.	2	17	19	0,6
Tietotekniikka	0	9	9	0,3
Historia	1	7	8	0,2
YHTEENSÄ	753	2301	3054	100

Kun opiskelija huomioidaan vain yhteen kertaan, saadaan netto-opiskelijamäärä, 1484 opiskelijaa, joista 26 % miehiä ja 74 % naisia.

Netto-opiskelijamäärä kunnittain vuonna 2023

Kunta	Opiskelijat (*)				Yht.	%
	Miehiä		Naisia			
	lkm	%	lkm	%		
Halsua	44	26	124	74	168	15
Kaustinen	178	27	474	73	652	15
Perho	39	21	150	79	189	7
Veteli	89	27	243	73	332	11
Muu	37	28	95	72	132	
Ei tietoa	6	55	5	45	11	
YHTEENSÄ	393	26	1091	74	1484	

*) opiskelijat laskettu yhden kerran (netto-opiskelijat)

Vuodesta 2018 alkaen netto-opiskelijamäärä on Kaustisella ollut hienoisessa kasvussa, kun se Perhossa on ollut laskusuunnassa. Halsualla ja Vetelissä netto-opiskelijamäärän vaihtelu on ollut vähäisempää.

Opiskelijat jakautuvat ikäluokan mukaisessa jaottelussa varsin tasaisesti: alle 20-vuotiaita oli vajaa kolmannes, yli 60-vuotiaita runsas kolmannes ja 20 – 60 -vuotiaiden osuus oli 37 % opiskelijoista. Netto-opiskelijoista työssäkäyvät muodostivat suurimman ryhmän (36 %), työttömien osallistuminen on hyvin vähäistä. Eläkeläisiä oli 29 % ja opiskelijoita tai koululaisia 19 % kaikista opiskelijoista.

Netto-opiskelijoiden jakauma ikäryhmittäin ja pääasiallisen toiminnan mukaan 2023:

Ikäryhmä	
0 – 20 v	28 %
20 – 40 v	13 %
40 – 60 v	24 %
yli 60 v	35 %
YHTEENSÄ	100 %

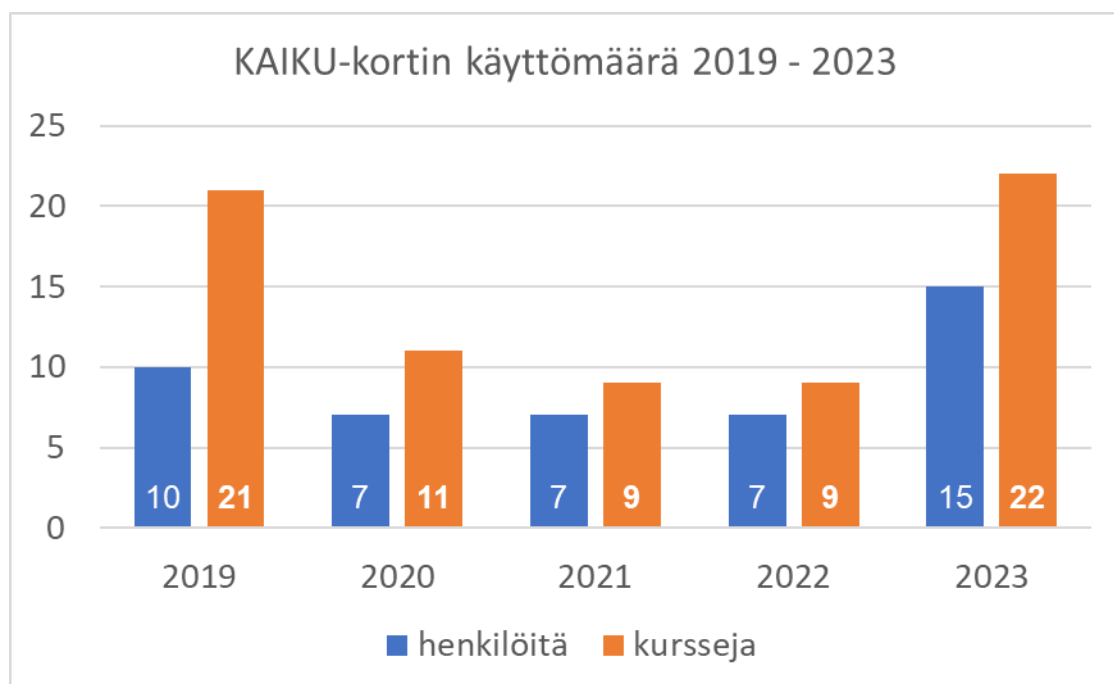
Pääasiallinen toiminta	
työssä käyvä	36 %
työtön	2 %
eläkeläinen	29 %
opiskelijat ja koululaiset	19 %
muut (kotiäidit, alle kouluikäiset ym.)	14 %
YHTEENSÄ	100 %

OPINTOPASSI, OPINTOSETELI JA KAIKU-KORTTI

Opistolla on käytössä opintopassi, jonka hinta lukuvuonna 2022-2023 oli 100 € ja käyttömahdollisuus rajaton. Lukuvuoden 2023-2024 alusta alkaen opintopassin hinta on ollut 120 € ja käyttö rajattua niin, että passilla saa opiskella enintään 4 valitsemallaan kurssilla lukuvuoden aikana, lukuun ottamatta muutamaa erikseen mainittua erikoiskurssia. Lukuvuonna 2022 – 2023 opintopassin lunasti 74 opiskelijaa ja lukuvuonna 2023 – 2024 opintopassi on 57 opiskelijalla.

Vuoden aikana oli jaettavana opintoseteliavustusta 2650 €, joka kohdennettiin lukuvuoden 2023-2024 alusta lähtien muutamien erikseen määriteltyjen kurssien kurssimaksuihin. Opintosetelietuuteen ovat oikeutettuja maahanmuuttajat, työttömät sekä eläkeläiset. Opintopassiin opintosetelietuutta ei ole voinut käyttää.

Lukuvuodesta 2019 -2020 alkaen kansalaisopisto on ollut mukana valtakunnallisessa Kaikukortti-toiminnassa, jossa tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Sosiaali- ja terveystoimi myöntää kaikukortteja em. kriteerit täyttävälle asiakkailleen. Kaikukortin haltija voi osallistua maksutta kahdelle kansalaisopiston kurssille lukuvuoden aikana. Vuonna 2023 Kaikukorttia käytti 15 henkilöä ja sillä osallistuttiin 22 kurssille.

TILINPÄÄTÖS 2023

Toteutuneet oppitunnit

(toteutuneet verkkokurssien tunnit jaettu tasan kuntien kesken)

Halsua	817
Kaustinen	2929
Perho	1085
Veteli	1883
Yhteensä	6714

Toimintakulut	515 672 €	
Valtionosuus	-253 921 €	
Kurssimaksut	-71 744 €	
Opintoseteliavustus	-2 650 €	
Vetelin kunnan osuus 5 %	-2 979 €	
Jaetaan kuntien kesken	187 378 €	(TA 177 444 €)

Kuntien osuudet tuntien suhteessa jaettuna

Halsua	22 801 €	(817 x 27,91 €/tunti)
Kaustinen	81 744 €	(2929 x 27,91 €/tunti)
Perho	30 281 €	(1085 x 27,91 €/tunti)
Veteli	55 531 €	(1883 x 27,91 €/ tunti + 2979 €)

Maksetut ennakot 20223

Halsua	17 744 €
Kaustinen	67 429 €
Perho	42 586 €

Laskutetaan lisää

5 057 €
14 315 €

Palautetaan

12 305 €

TOIMINNAN ARVIOINTI 2023

Johtokunnan hyväksymän arviointisuunnitelman mukaan kevätlukukaudella arvioitiin kädentaidon kurssien ja syksyllä teatteri- ja kuvataidekurssien opiskelijatyytyväisyyttä.

TOIMINNAN ARVIOINNIN YHTEENVETO KEVÄT 2023

Arvioinnin kohteena keväällä 2023 oli kädentaitokurssien opiskelijatyytyväisyys. Kädentaidon kursseilla opiskeli kevätlukukauden aikana kaikkiaan n. 180 henkilöä. Pitkiä, koko lukuvuoden kestäneitä kursseja (kudonta, puutyö, posliinimaalaus, huonekalujen verhoilu) toteutui 11 kpl ja lisäksi 14 erimittaista ja erilaista lyhytkurssia.

Kyselyssä mukana olleet kurssit, opiskelijamäärät ja vastausprosentti kurseittain:

Kurssi	opiskelijamäärä	vastanneiden määrä	vastaus-%
Kudonta <ul style="list-style-type: none">Halsua 11Perho 12Vintturi 8Köyhäjoki 10Salonkylä 8	49	17	35
Puutyö <ul style="list-style-type: none">Halsua 10Veteli 8Kaustinen 10	28	4	14
Puutyö, Perho	13	6	46
Käsityöpiiri <ul style="list-style-type: none">Halsua 9Nikula 9	17	4	24
Käsityöpaja, Perho	8	1	12
Hopea- ja metallilankakorut	8	4	50
Lasinsulatus ja posliininmaalaus	11	3	27
Keramiikkakurssi	13	8	62

Opiskelijatyytyväisyyskysely toteutettiin sähköisen lomakkeen avulla. Linkki vastuslomakkeeseen lähetettiin tekstiviestillä / sähköpostitse kaikille em. kursseilla opiskelleille. Vas-

taajan nimi ei käy ilmi vastauksista. Kyselyyn vastanneiden kesken arvottiin ilmainen osallistuminen vastaajan valitsemalle kädentaidon kurssille 2023-2024. Kunkin kurssin palautteiden yhteenveto on lähetetty kurssin opettajalle.

Kyselyssä pyydettiin arvioimaan kurssin toteutusta (mm. sisältö, laajuus, ajankohta, ryhmän koko, kurssimaksu), kurssipaikkaa ja tilojen soveltuvuutta sekä opetustoimintaa (opettajan asiantuntemus, ohjaustaito, kannustavuus, innostavuus, materiaalit ja välineet sekä ilmapiiri kurssilla). Vastausten asteikko oli: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, huono.

Kyselyyn vastanneet opiskelijat olivat pääsääntöisesti erittäin tai hyvin tyytyväisiä kurssien toteutukseen ja saamaansa opetukseen. Kursseista annettu yleisarvosana oli myös kautta linjan joko erinomainen tai hyvä. Opettajien asiantuntemusta ja innostavuutta keuhuttiin myös erikseen muutamissa vapaissa kommentteissa ja kursseille toivottiin jatkuvuutta.

Posliininmaalauksen- ja keramiikkakurssien paikan ja tilan (Räyrinki, monitoimitalon alakerta) soveltuvuuden osalta vastaukset hajosivat asteikossa hyvän ja huonon välille. Vapaissa kommentteissa muutama vastaaja moitti tilaa ahtaaksi ja hieman epäkäytännölliseksi. Puutyökurssipaikan työkalujen kunto sai moitetta yksittäisessä kommentissa.

TOIMINNAN ARVIOINNIN YHTEENVETO SYKSY 2023

Arvioinnin kohteena syksyllä 2023 olivat teatteri- ja kuvataidekurssien opiskelijatyytyväisyys. Kuvataidekursseja toteutui syksyllä 7, joista neljä koko lukuvuoden mittaisia ja 3 lyhytkurssia. Kursseilla opiskeli syksyllä yhteensä 58 henkilöä. Teatterikursseja toteutui yhteensä 5 kpl, jotka lasten teatteri-ilmaisun lyhytkursseja lukuun ottamatta ovat koko lukuvuoden jatkuvia. Teatteritaiteen kursseilla opiskeli syksyllä yhteensä 47 henkilöä.

Kyselyssä mukana olleet kurssit, opiskelijamäärät ja vastausprosentti kursseittain:

Kurssi	opiskelijamäärä	vastanneiden määrä	vastaus-%
Kuvataidekurssit:			
• Kuvataide, Halsua	9	3	33
• Kuvataide, Veteli	8	4	50
• Kuvataide, Perho	7	7	100
• Kuvataide, lapset, Perho	9	1	11
• Voimakuvien, Veteli	9	6	67
• Maalauksen alkeet, Kaustinen	9	4	44
• Värikästä kalligrafiaa, Veteli	7	2	29
Teatterikurssit:			
• Köyhäjoki	7	3	43
• Salonkylä	7	4	57
• Karaokekuvaelma, Kaustinen	13	6	46
• Teatteri-ilmaisu, lapset (2 kpl)	20	5	25

Opiskelijatyytyväisyyskysely toteutettiin sähköisen lomakkeen avulla. Linkki vastuslomakkeeseen lähetettiin tekstiviestillä / sähköpostitse kaikille em. kursseilla opiskelleille. Vastajan nimi ei käy ilmi vastauksista. Kyselyyn vastanneiden kesken arvottiin ilmainen osallistuminen vastaajan valitsemalle teatteri- tai kuvataidekurssille 2024-2025.

Kyselyssä pyydettiin arvioimaan kurssin toteutusta (mm. sisältö, laajuus, ajankohta, ryhmän koko, kurssimaksu), kurssipaikkaa ja tilojen soveltuvuutta sekä opetustoimintaa (opettajan asiantuntemus, ohjaustaito, kannustavuus, innostavuus, materiaalit ja välineet sekä ilmapiiri kurssilla). Vastausten asteikko oli: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, huono.

Kyselyyn vastanneet opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä kurssien toteutukseen ja saamaansa opetukseen. Erityisesti lyhytkursseille osallistuneet kiittelivät kurssin toteutusta ja opetusta sekä toivoivat niille jatkuvuutta. Pitkien, jo vakiintuneiden kuvataide- ja teatterikurssien palautteissa oli enemmän hajontaa ja osallistujat esittivät parannusehdotuksia sekä kritiikkiäkin kurssin toteutuksen ja opetuksen suhteen. Kunkin kurssin palautteiden yhteenveto on lähetetty ko. kurssin opettajalle.